

ביון שעמדו מנחמין מאצלו. פי' ביום הז' מותר
ברחיצה וה"ה שמותר מכל גזירת ז' 522 וחדא
מינייהו נקט. ולמדנו ממנו כי קודם שיפרשו
ממנו מנחמין נוהג באבילות יום שביעי, והכין
משמ' לקמן 523 גבי מי שבא ממקום קרוב, וזהו
שנהגו לבוא ביום ז' ולהפסיק אבילותו 524, ונהגו
לעשות כן בעשרה שאין שורת מנחמין פחותה
מי' 525, ומי' אם לא באו מנחמין בשביעית אינו
צריך להם בשמיני, שכבר שלמא אבילותו
מאליה 526, ולהפסקת יום שביעי שיהא מקצתו
ככולו הוא דבעי להו. מעתה הקובר את מתו
בא' בשבת אי אפשר להפסיקו בערב שבת כמו
שנוהגי בקצת המקומות, דהא יום ששי הוא,
ושבת אינה מפסקת, וביום שבת לא שיכי מנחמין,
ואיסורא נמי הוא לעשות כן בפרהסיא, ובקושי
התירו ליחיד לראות פנים בשבת 527, אלא עומד
אבל מעצמו ונוהג בדברים שבצינעא, ולערב

דכתב: פעמים נמצא תנא חולק על ב"ש ובי"ה, ור"ל
דפליג את"ק דאמר נחלקו ב"ש ובי"ה והוא אומר לא
נחלקו, כי הך דמייתי פרק הקומץ רבה (מנחות
ל, ב) אלא אמר רב פפא וכו' ע"ש. 522 וכ"פ
בשר"ע יור"ד שצה ס"א. 523 כא, ב וכ"כ תוס'
שם ד"ה אפילו, וכ"ה ברא"ש סי' לו: דדוקא ביום
שביעי הוא דבעינן עד שיעמדו מנחמין מאצלו וכו'
ע"ש ור"י נכ"ח ח"ב: אחר שיעמדו המנחמים
מאצלו, דהיינו אחר שהתפללו עם האבל, וכ"מ
במאירי, ועי' רמב"ן בתוה"א ענין האב"ות ד"ה אמר
רב עמרם. 524 עי' רמב"ן שם דכתב: והם
שהיה דרכן שיבאו מנחמין אצלו ביום שביעי לנחם
ולברך ברכת רחבה. 525 עי' בתוס' לקמן כא, א
ד"ה אפילו, אבל עי' בר"י שם דכתב: ברכת אבלים
בי' וכו', וכן תנחומי אבלים וברכת אבלים כל ז'
וכו', ואין צריך י' וכ"כ רב פלטוי הא דנא דלית לן
שורה ולא ברכה וכו', השתא מיהא אינה צריכה י'
שלא מצינו י' אלא ברכת רחבה בלבי, ע"כ ע"ש.
526 אבל ביום השביעי כיון שלא באו מנחמין אצלו,
לא אמרינן מקצת היום ככלו וצריך לנהוג אבילות
כל היום עד הערב, וכדכתב רבנו לקמן, ועי' ימ"א
סי' שצה ס"א שלא כ"כ. 527 עי' שבת יב, ב:
ואמר רב חנינא בקושי התירו לנחם אבלים ולבקר
חולים בשבת. והנהג כל דברי רבנו קשין להולמן,
במה דכתב, וביום השבת לא שיכי מנחמין, הרי
מפורש בשבת שם דבי"ה מתירין, וכן מש"כ, לעשות
כך בפרהסיא, התירו ליחיד, לא מצאנו בשום מקום
חלוקים אלו, בין פרהסיא לצינעא, בין יחיד לרבים,
וצע"ג. 528 ס"ל לרבנו דבשבת אע"פ שהוא
יום שביעי כיון דלא באו מנחמין, צריך לנהוג כל
היום בדברים שבצינעא, ולא אמרינן מקצת היום

הוא מותר מאליו 528, וכן הקובר את מתו קודם
הרגל והרגל מפסיקו, יבאו מנחמין שחרית
ומפסיקי' אותו בשחרית, כדי שיהא מותר לגלח
כל היום, ואם לא באו, אסור לגלח, והרגל מפסיקו
מאליו, ומגלח ברגל 529 או לאחר הרגל, ומ"מ
אין הרגל מפסיק עד ערב הרגל, ואפי' הוא יום
כ"ט ערב הרגל 530 וזה ברור. וכן אומרי' דדוקא
מקצת יום ז' ככלו, אבל ליל שביעי אינו ככל
היום, שאין דרך מנחמין אלא ביום, וכן הסכימו
רבי' יצחק ז"ל ורמב"ן ז"ל 531.

הלכה מאבא שאל ביום ל'. ק"ל דמשמע דלרבנן
אפי' ביום ל' לא אמרי' מקצתו ככלו, וא"כ למה
מודים ביום שמיני ערב הרגל דנימא מקצתו ככלו,
זו תירצו בירושלמי 532 דכבוד הרגל שאני.
אפור ברחיצה עד הערב. פי' משום דרחיצה איפשי'
לה ביום טוב כדאית' בדוכתא 533, וה"ה לכל
דיני שבעה וחדא מינייהו נקט 534, ושלישי לאו

ככלו. וכ"פ הב"ח סי' תב מטעם אחר ע"ש. (ועי'
רש"י לעיל יו, ב דתמה על הב"ח, דבהדיא אמרינן
שם חל שביעי שלו להיות בשבת אמרינן מקצת היום
ככלו, ועל רבנו ל"ק דס"ל דתלוי במנחמין שם איירי
דבאו מנחמים בשבת, אבל על הב"ח שם תמיהת
הרש"ש עליו צע"ג). אבל בהגהות ר"פ בסמ"ק סי'
צו כתב, דנוהג במקצת יום השבת בדברים שבצינעא,
והובא דבריו באר"ח ח"ב עמ' 577 וכלבו סוף הל'
אבל, וכ"פ הט"ז שם סק"ה, וכ"כ גם בשם הטור
בשם ר' יחיאל, וכ"כ הב"ח הנ"ל בשם הטור ע"ש,
ובטור שלפנינו ליתא. 529 עי' בשו"ת גובי"ק
חאו"ח סי' יד וקרא"א כאן. 530 עי' בתוד"ה
אתיא פרע ובהג' ר"ב רנשבורג. 531 שם (בכ"י
ב, ודפ' איתא כאן בשיב') ורא' בארוכה לקמן
בחדושו כו, א ד"ה מאימתי ובהער'. 532 בפיר'
ה"ה, והובא בתוד"ה הלכה ע"ש. 533 שבת
לט, ב. וכ"כ טעם זה הרא"ש נמוקי' ושיטה בשם
הראב"ד, וכ"ה בריב"ב המכתם ואויז הל' אכליה
סי' תלב. ועי' תוד"ה שאסור ברחיצה 534 ורא'
במאירי בהער' צ שכתב: כוונת רבנו, בהני דאפשר
לעשותן ברגל כמו רחיצה, כגון עטיפת הראש נעילת
הסנדל וסיכה]. וכ"כ בפירוש נמוקי' בשם י"א,
וכ"מ מדברי הרמב"ם אבל פי' ה"ו שכתב: חל ששי
שלו בערב הרגל, ואין צריך לומר חמישי או שלישי
וכו', ואינו מותר לרחוץ ולסוך, ולעשות דבר' עד
(ועי' ב"י או"ח תקמ"ח), וכ"כ הרמב"ן בתוה"א שער
האבל — ענין שבתות ויו"ט: שהרי אמרו אסור
ברחיצה עד הערב, אלמא כל גזירת שבעה עליו עד
שנכנס ביו"ט ע"ש. וכ"ה להני ראשונים המובאים
בהער' הסמוכה, דבאמצע שבעה לא אמרינן מקצת

דוקא, אלא ה
קברו ברגל רז
ליה מאי דתו
קאי אגזירת
וכל שקברו ג
ליה דעולין
דמילתא הוא
בכלל אבלור
אבל כשקברו
מתחיל למנו
למנות ל' ק
ובתוספות ג
מהא.

למנין ז' לא
דהא לא נה
אתי שפיר,
שבצינעא,
ז"ל 530, אי
שבפרהסיא
נוהג ברגל
קשה הדב
עולה מפנ
והלא בשב
שבפרהסיא
מ"מ היכי

היום ככולו
535 וכ"כ
אלא רגל
עמ' 535
ימי אבלו
שביעי דא
שם ורמו
בחדושו
ועוד, וכ'
כתב בשו
מרביעי
ברש"י:
נוהגין ז'
538 עי'
לקמן ב
540 צרי'
עמוד ז'
542 ד,
תוד"ה

זו קודם שחרית זר לגלח מפסיקו ל' ומ"מ הוא יום ' דדוקא ינו ככל הסכימו

דלרבנן "כ למה זו ככלו, י.

ה איפש' "ה לכל ישי לאו

ש. (ועי' ז אמרינן זצת היום עם איירי ז תמיהת זמ"ק סי' זבצינעא, סוף הל' עם הטור יר ע"ש, ז נוב"ק בתוד"ה

זם (בכ"י זה לקמן 53 בפיר' 53 שבת טה בשם ' אהליר זצנ [ורא ' דאפשר ש נעילת זם וי"א, חל ששי זו שלישי רבר" עד הרמב"ם, ז"א שער רו אסור עליו עד המובאים זן מקצת

דוקא, אלא ה"ה עד ששה ימים קודם הרגל⁵⁸⁵. קברו ברגל רגל עולה לו למנין לי או לא. קמספקא ליה מאי דתנן במתני' הרגלים אינם עולים, אי קאי אגזירת ז' בלחוד או אפי' אגזירת לי⁵⁸⁶, וכל שקברו קודם הרגל שני ימים לרבנן, פשיטא ליה דעולין למנין לי' כדמוכח סוגין⁵⁸⁷, וטעמא דמילתא הוא הואיל וכבר חל עליו אבילות לי' בכלל אבילות ז', והוא נוהג כאבילות לי' ברגל, אבל כשקברו ברגל שלא חל עליו אבילות ז' ואינו מתחיל למנותן כלל מספקא ליה, אם נתחיל למנות לי' קודם שנתחיל מנין ז' או לא כנ"ל. ובתוספות גמגמו⁵⁸⁸ אמאי פשיט' ליה הא טפי מהא.

למנין ז' לא קמצינעא ליה. דפשיט' שאינו עולה דהא לא נהגא מקצת שבעה ברגל, פי' לר"י ז"ל אתי שפיר, דלא נהגא כלל ברגל ואפי' בדברים שבצינעא, אבל לרבי' שמשון ז"ל והרמב"ם ז"ל⁵⁸⁹, אית להו לפרושי, דלא נהגא בדברים שבפרהסיא מיהת, ואלו גלוח דגורת לי' הוא נוהג ברגל ואע"פ שהוא דבר של פרהסיא, ואעפ"כ קשה הדבר, דאמאי פשיט' ליה דלענין ז' ⁵⁹⁰ עולה מפני שאינה נוהגת בדברים שבפרהסיא, והלא בשבת עולה ואע"פ שאינה נוהגת בדברים שבפרהסיא, ואם מפני הטעם שאמרו בירושלמי⁵⁹¹. מ"מ היכי תלי תנא טעמא משום דלא נהגא

היום ככולו, ממילא אין חילוק בין שום גזירות שבעה. 535 וכ"כ רי"ף: דאכתי לא שלים אבילות דיליה אלא רגל הוא דמפסיק, וכ"כ הרא"ש וכ"מ בראבי"ה עמ' 535 דכתב: שאסור ברחיצה עד הערב, דבכל ימי אבילות לא אמרינן מקצת היום ככלו בר מיום שביעי דאבילות ע"ש, וכ"כ רש"י—כת"י והובא באו"ז שם ורמב"ן שם, וכ"ה בתוס' בשם בה"ג ורבנן בחדושי לקמן כ, א ד"ה והלכתא בשם תוספות ועוד, וכ"פ בשו"ע יור"ד שצט ס"ה, אבל בשיטה כתב בשם ויש מפ': דדוקא שלישי אבל רביעי או מרביעי ואילך מותר ברחיצה כל היום ע"ש, וכ"מ ברש"י בגמרא. 536 וכה"ג פי' בתוד"ה דלא נוהגין ע"ש. 537 וכ"כ בשיטה ותוד"ה קברו. 538 עי' בתוס' שם. 539 צ"ל: והרמב"ן, ורא' לקמן בחד' רבנו כג, ב בארוכה וע"ש בהערות. 540 צריך להוסיף תיבת, "אינה". 541 הובא לעיל עמוד א בסוף ד"ה מפני שאמרו בשבת ע"ש. 542 ד, א. 543 שם ד"ה ה"ג. 544 עי' תוד"ה שכבר. 545 צ"ל: למי. 546 בפני

בדברים שבפרהסיא, ומיהו בפ"ק דכתובות⁵⁴² מכרעא קצת, כסברא דהני רבנן ז"ל כדכתיב' התם⁵⁴³. וי"ל דהא דאמרי' למנין שבעה לא קא מיבעיא ליה דהא לא נהגא וכו', מילתא בעלמא קאמר ולא צריך ליה דהא מתני' קתני ואינו עולין על כרחי' מיירי לענין שבעה מיהת, ולר"י ז"ל ה"ק לענין שבעה לא קא מיבעיא ליה, ואפי' לא תנינן ליה מסברא פשיט' ליה.

[כ, א] כל שהוא משום עסקי הרבים אין רגל מפסיקו. פי' אינם נמנעות מפני הרגל, כגון נחמה. וה"ה להבראה⁵⁴⁴ במועד ומי⁵⁴⁵ שנקבר במועד, אבל בירושלמי⁵⁴⁶ משמע שאין מברין לא במועד ולא בחנוכה ופורים, ומחלוקת המפרשי' היא ולקמ' נפרש⁵⁴⁷. מי' לעולם אין הבראה אלא ביום ראשון, ולא אפי' בסעודה שהוא בליל שני⁵⁴⁸.

קברו שלשה ימים בסוף הרגל כו'. פי' לאו דוקא ה"ה ששה, מונה שבעה אחר הרגל. פירשו הגאונים ז"ל⁵⁴⁹, אחר הרגל של תורה וי"ט שני דרבנן עולה לו דכחול שויה לענין זה, והקובר את מתו ביי"ט שני והוא יום מיתה⁵⁵⁰ ג"כ אומרים הגאונים ז"ל⁵⁵¹, דאבילות דאורייתא היא ונוהג בו לכל הלכותיו, אלא שאינו קורע⁵⁵², וכבר אמרנו שאין כן דעת התוספות⁵⁵³ והרמב"ן⁵⁵⁴ ז"ל האריך בענין זה והסכים לדעת הגאונים ז"ל.

ה"ט. 547 כד, ב ד"ה אין קורעין ועי' מש"כ שם בהער'. 548 וכ"כ רבנו לקמ' שם, שלא נתקנה הבראה אלא ביום ראשון וכו', ועי' מש"כ שם בהער'. 549 כ"כ ריב"ז הל' אבל עמ' נו בשם רב האי גאון ובה"ג בשם גאון (והובא בראשונים) ורמב"ן שם בשם וכ"כ כל הגאונים, וכ"ה בר"ח רי"ף והרמב"ם אבל פי' ה"ט—י' (וע"ש במג"ע), וכ"פ המחבר בשו"ע או"ח תקמח ויור"ד שצט. 550 בכ"י ב, ודפ' נוסף: ויום קבורה. 551 רא' לעיל הער' 549. 552 וכ"כ הרמב"ן שם המכתם וכ"פ הרמב"ם שם פי"א ה"א, והר"י מלוניל ונמוקי' נסתפקו בזה, ועי' בהמכתם הנ"ל דהביא בשם: ושמענו שהרב ר' משה ברבי יהודה מתיר אפי' לקרוע בכי האי גונא דהוי יום ראשון, וכ"כ במאירי בשם גדולי המפרשים. 553 [בכ"י ב, ודפ' איתא: שכן, ולפנינו נכון.] כ"כ תוס' לקמ' כג, ב ד"ה דרבי אלעזר: ואין נראה לר"י וגם אין נוהגין כלל, וכ"ה במהר"ם שמחות סי' ו רא"ש ועוד, ועי' שיטה עמ' יא. וכ"פ רמ"א בשו"ע שם. 554 שם ע"ש,

יום טוב פרק שני ביצה

מסדה
הש"ס

לכם ולא לכלבים דברי ר' יוסי הגלילי. ואמר ר' יוסי הגלילי מאיבריה בשם אחי ר' יוסי הגלילי ואף ע"פ דקיימחן * דהלכה כרבי עקיבא מחבריה והא לשמחא סתמא דמשה סתיה במח' חלה (פ"א מ"ח) כהא דמייח' למי' עינא כלבים בומן שהרשעים אכלין ממנה נאפיה ביום טוב ודוקא בומן שהרשעים אכלין ממנה הא לוא הכי לא וכו' איהא ("בכשרי") כהא דאבל און הרשעים אכלין ממנה און ארשין אהיה בי"ט: דתני ספלי לחיותה הכי שרינן. ואם האמר מואי מספקא ליה דלמאי היה לו לאמר אי משום מרחא מהא לא משני מירי דמה בכך משום דחויא להסקה והאיכא מרחא יתירא וחי כפי לאמר משום מוקפה דחיה לוא דמאלל לבהמה מוקפה הוא לא היה דאם כן דיקא' היתך אט טענין חבן לבהמה ועוד הון' מטלטלין שער על אפניה הוהיל שהא רחי' למאלל בהמה ועוד דלמרי' בשר הפוח מטלטלין אהו ממיני שהא רחי' למאלל כלבים ויש לומר דהכי גרסי' תמרה חיק רחויין לבהמה אלא על ידי תקון גדול לתקן ומדרבנן הוה מלאכה ומ"מ רחויין כמו שהם על ידי הדמק והאיל ואין רחויין להיות עיקר מאלל בהמה אלא על ידי תקון גדול הכי שדין לה למאן דרדיס לכס ולא לכלבים משום שהוה מלאכה ותקני דמותה' למטלל ליהנס לחיות ומני רחוי' להסקה:

לכם ולא לכלבים דברי רבי יוסי הגלילי ריע אמר אפילו נפש בהמה במשמע אם כן מה הלמד לומר לכם * לכם ולא לעוברי טובבים ומה ראות לרבות את הכלבים ולהוציא את העוברי טובבים מרבה אני את הכלבים * שמונתון עלך ומציא אני את העוברי טובבים שאין מוותרן עלך: אמר ליה אבי ר' יוסף ולרבי יוסי הגלילי דאמר לכם ולא לכלבים הני ספלי לחיותה הכי שדין להו ביום טוב אמר ליה הוהיל חווי להסקה תינח ביבישחא ברשיבתא מאי איכא למימר אמר ליה חווי להיסק גדול תינח ב"ש בשבת מאי איכא למימר ממלפלין להו אגב ריפתא כרשמואל * דאמר שמואל יעושה אדם כל צרכו בפת ופליגא דרבי יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי * מומנין את הנכרי בשבת * ואין מומנין את הנכרי ביום טוב גזרה שמא ירבה בשבילו רב ארא בר יעקב אמר אפילו בשבת נמי לא משום שוירי כוסות אי הכי דידן נמי דידן חווי לתרגולין דידהו נמי חווי לתרגולין דידהו איסורי הנאה נינהו ולמלפלינהו אגב כסא מי לא אמר רבא * ממלפלין כוננא אגב קמחיה אע"ג דאיכא עליה שברי עציס התם לאו איסורי הנאה נינהו הכא איסורי הנאה נינהו: אמר ליה רב ארא מדפתי לרבינא והתי כנרפא של רעי אמר ליה * וכי עושין גרף של רעי לכתחלה: * אדרביה רבא למר שמואל ודרש מומנין את הנכרי בשבת ואין מומנין את הנכרי ב"ש גזרה שמא ירבה בשבילו: מרימר ומר זוטרא כי הוה מקלע להו נכרי ב"ש 'אמרו ליה אי ניהא לך בכאי דרשיחא לך מושב ואי לא שררא יתרא ארעתא דידך לא מרחזני: **מתני'** * ב"ש אוסרים לא יום אדם המין לרגליו אלא אם כן ראיין לשחיה דביה * מתירין יעושה אדם מחרה ומתרחם כנגדה: **ג'** איבעיא להו האי מחרה מאן קתני לה דברי הכל היא ושני להו לבית * שמאי בין הנאת כל גופו להנאת אבר אחד או דלמא ב"ה קתני לה אבל ב"ש לא שני להו ת"ש ב"ש אוסרים לא יעשה אדם מחרה ויתרחם כנגדה ובה מתירין: **מתני'** * שלשה * דרבים רבן גמליאל מחמד כדברי ב"ש אין מומנין את הרמין לכתחלה ביום טוב ואין זוקפין את המעודה ביום טוב ואין אופין פתח גריצין אלא ריקוקן אמר רבן גמליאל מטיחין של בית אבא לא הוה אופין פתח גריצין אלא ריקוקן אמרו לו מה נעשה לבית אביך שהו מומנין על עצמן ומקלין לכל ישראל לחיות אופין פתח גריצין וחדדין: **ג'** הכי דמי אי דאגח עירובי תבשילין מאי טעמא דב"ש ואי דלא אגח עירובי תבשילין מאי טעמא דב"ה אמר רב הונא לעולם אימא לך שלא הניח עירובי תבשילין וכדי דחיו שרו ליה רבנן ורב הונא למעמיה דאמר רב הונא * מי שלא הניח עירובי תבשילין אופין לו פת (ה) אחת ומבשילין לו קדרה אחת * (פ"י ט"ז פ"ו נ"א ד"ט מ"ט)

עושה אדם כל צרכו בפת ופליגא דרבי יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי * מומנין את הנכרי בשבת * ואין מומנין את הנכרי ביום טוב גזרה שמא ירבה בשבילו רב ארא בר יעקב אמר אפילו בשבת נמי לא משום שוירי כוסות אי הכי דידן נמי דידן חווי לתרגולין דידהו נמי חווי לתרגולין דידהו איסורי הנאה נינהו ולמלפלינהו אגב כסא מי לא אמר רבא * ממלפלין כוננא אגב קמחיה אע"ג דאיכא עליה שברי עציס התם לאו איסורי הנאה נינהו הכא איסורי הנאה נינהו: אמר ליה רב ארא מדפתי לרבינא והתי כנרפא של רעי אמר ליה * וכי עושין גרף של רעי לכתחלה: * אדרביה רבא למר שמואל ודרש מומנין את הנכרי בשבת ואין מומנין את הנכרי ב"ש גזרה שמא ירבה בשבילו: מרימר ומר זוטרא כי הוה מקלע להו נכרי ב"ש 'אמרו ליה אי ניהא לך בכאי דרשיחא לך מושב ואי לא שררא יתרא ארעתא דידך לא מרחזני: **מתני'** * ב"ש אוסרים לא יום אדם המין לרגליו אלא אם כן ראיין לשחיה דביה * מתירין יעושה אדם מחרה ומתרחם כנגדה: **ג'** איבעיא להו האי מחרה מאן קתני לה דברי הכל היא ושני להו לבית * שמאי בין הנאת כל גופו להנאת אבר אחד או דלמא ב"ה קתני לה אבל ב"ש לא שני להו ת"ש ב"ש אוסרים לא יעשה אדם מחרה ויתרחם כנגדה ובה מתירין: **מתני'** * שלשה * דרבים רבן גמליאל מחמד כדברי ב"ש אין מומנין את הרמין לכתחלה ביום טוב ואין זוקפין את המעודה ביום טוב ואין אופין פתח גריצין אלא ריקוקן אמר רבן גמליאל מטיחין של בית אבא לא הוה אופין פתח גריצין אלא ריקוקן אמרו לו מה נעשה לבית אביך שהו מומנין על עצמן ומקלין לכל ישראל לחיות אופין פתח גריצין וחדדין: **ג'** הכי דמי אי דאגח עירובי תבשילין מאי טעמא דב"ש ואי דלא אגח עירובי תבשילין מאי טעמא דב"ה אמר רב הונא לעולם אימא לך שלא הניח עירובי תבשילין וכדי דחיו שרו ליה רבנן ורב הונא למעמיה דאמר רב הונא * מי שלא הניח עירובי תבשילין אופין לו פת (ה) אחת ומבשילין לו קדרה אחת * (פ"י ט"ז פ"ו נ"א ד"ט מ"ט)

דקאמר מטלטלין כענא אגב קמחיה לוא מכה הקמחא אלא הייט לעודך גופו ולעודך מקושו ולא למטלל אלא נראה דמיטתא דכוס הי משום דשוירי כוסות גריעי טפי ורחויין להכביל דכעין קמחא הייט משום שמטלטל שברי עלים ויהי לו נעטרס אבל אי איכא קמחא לא היה יכול לעטרס שלא יפול הקמחא וכ"ש שוירי כוסות חף על גב דליכא היתר עמק מ"מ שרו למטלל אגב כהא לפי שאי אפשר לעטרס: יחס אדם חמין אר"י רחויין לשחיה * וח"מ מחוזה טעם שרו ב"ש ואפילו רחויין לשחיה הא לית להו ממוח' וי"ל דמיידי כגון ששוחה ומרבה לרחוץ רגליו והכי א"ה חא כהדיא בירושלמי דלכ"ש לריך לשחות מהן וכו"ה מתירין דוקא לרגליו אבל לכל גופו מודה דאסור דדבר הבהו לכל נפש בעינן חוה אית רחי' אלא לבני אדם משענין אבל ידיו ורגליו שוה לכל נפש: ומדליקין

גליון
הש"ס

רבינו תנאל
לשמות שלמה לכלבים דרבינו לבל מש חמי' נפש בהמה במשמע וי' יוסף הגלילי אוסר' שני' לכם ולא לעוברי טובבים ולא לכלבים חובתי' יוסף הגלילי ספלי פ' גריצין און שמלפלין ארון ומטלטלין ארון וחי' מרחא ב"ש אמר אבר לכל ולא לכלבים ויריק משום דאפילו רשיבתא חייב להסקה גדולה אבל בשבת לא ממלפלין להו אלא אגב ריפתא כרשמואל דאמר ששה אדם כל צרכו בפת * והוא דאמר רב כל פירי היה ליה ישראל שני' ליה למיטבירה לנכרים מלגנא עליה והא דרביל דאמר סומנין נכרי בשבת חין סומנין נכרי ב"ש נזירה שם ירבה בשבילו ותפוחה היא רב ארא בר יעקב אמר * מי שבת אסור למטלל אגב כהא לפי שאי אפשר לעטרס שלא יפול הקמחא וכ"ש שוירי כוסות חף על גב דליכא היתר עמק מ"מ שרו למטלל אגב כהא לפי שאי אפשר לעטרס: יחס אדם חמין אר"י רחויין לשחיה * וח"מ מחוזה טעם שרו ב"ש ואפילו רחויין לשחיה הא לית להו ממוח' וי"ל דמיידי כגון ששוחה ומרבה לרחוץ רגליו והכי א"ה חא כהדיא בירושלמי דלכ"ש לריך לשחות מהן וכו"ה מתירין דוקא לרגליו אבל לכל גופו מודה דאסור דדבר הבהו לכל נפש בעינן חוה אית רחי' אלא לבני אדם משענין אבל ידיו ורגליו שוה לכל נפש: ומדליקין

גליון
הש"ס

41

למאן דרדיס לכס ולא לכלבים משום שהוה מלאכה ותקני דמותה' למטלל ליהנס לחיות ומני רחוי' להסקה: **עושה** אדם כל צרכו בפת ופליגא דרבי יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי * מומנין את הנכרי בשבת * ואין מומנין את הנכרי ביום טוב גזרה שמא ירבה בשבילו רב ארא בר יעקב אמר אפילו בשבת נמי לא משום שוירי כוסות אי הכי דידן נמי דידן חווי לתרגולין דידהו נמי חווי לתרגולין דידהו איסורי הנאה נינהו ולמלפלינהו אגב כסא מי לא אמר רבא * ממלפלין כוננא אגב קמחיה אע"ג דאיכא עליה שברי עציס התם לאו איסורי הנאה נינהו הכא איסורי הנאה נינהו: אמר ליה רב ארא מדפתי לרבינא והתי כנרפא של רעי אמר ליה * וכי עושין גרף של רעי לכתחלה: * אדרביה רבא למר שמואל ודרש מומנין את הנכרי בשבת ואין מומנין את הנכרי ב"ש גזרה שמא ירבה בשבילו: מרימר ומר זוטרא כי הוה מקלע להו נכרי ב"ש 'אמרו ליה אי ניהא לך בכאי דרשיחא לך מושב ואי לא שררא יתרא ארעתא דידך לא מרחזני: **מתני'** * ב"ש אוסרים לא יום אדם המין לרגליו אלא אם כן ראיין לשחיה דביה * מתירין יעושה אדם מחרה ומתרחם כנגדה: **ג'** איבעיא להו האי מחרה מאן קתני לה דברי הכל היא ושני להו לבית * שמאי בין הנאת כל גופו להנאת אבר אחד או דלמא ב"ה קתני לה אבל ב"ש לא שני להו ת"ש ב"ש אוסרים לא יעשה אדם מחרה ויתרחם כנגדה ובה מתירין: **מתני'** * שלשה * דרבים רבן גמליאל מחמד כדברי ב"ש אין מומנין את הרמין לכתחלה ביום טוב ואין זוקפין את המעודה ביום טוב ואין אופין פתח גריצין אלא ריקוקן אמר רבן גמליאל מטיחין של בית אבא לא הוה אופין פתח גריצין אלא ריקוקן אמרו לו מה נעשה לבית אביך שהו מומנין על עצמן ומקלין לכל ישראל לחיות אופין פתח גריצין וחדדין: **ג'** הכי דמי אי דאגח עירובי תבשילין מאי טעמא דב"ש ואי דלא אגח עירובי תבשילין מאי טעמא דב"ה אמר רב הונא לעולם אימא לך שלא הניח עירובי תבשילין וכדי דחיו שרו ליה רבנן ורב הונא למעמיה דאמר רב הונא * מי שלא הניח עירובי תבשילין אופין לו פת (ה) אחת ומבשילין לו קדרה אחת * (פ"י ט"ז פ"ו נ"א ד"ט מ"ט)

מקורות וצינונים

ה"ד. ש"ע א"ח"ם סי' תקמ"ט וי"ד סי' ש"ט מ"א.
 בלח"מ, קשה על הרמב"ן ז"ל אך יתכן קושיה הר"ש ז"ל וכן הק' ט"ז י"ד שם פ"ק ו ע"ש :
 ה"ה. הקובר א"מ וכו' קודם רגל ש"ע א"ח"ם שם פ"ה וי"ד שם פ"ג. שמקצת היום ככולו ע"י לעיל פ"ו הי"ב ופ"ו ה"ב. ואם על אביו וכו' ש"ע א"ח"ם שם פ"ט וי"ד שם פ"ד ומי של פ"ד. עד שישלח וכו' עד שיגיערו לעיל פ"ו ה"ג :
 ה"ו. חל ששי שלו וכו' אינו מגלה ש"ע א"ח"ם שם פ"ו וי"ד סי' ש"ט פ"ה. כה"ל י"ט פ"ו ה"ה כ' דמגלה. ע"ש גנ"כ וינקוט שו"ט.

דאמר מסתברא כרנן גמליאל אמרי להפסיק כרגלים אבל לא לימנות יומי שבעה ועוד סובר שאין יום הכפורים מנטל גזירת שלשים מן הקובר את מתו קודם ר"ה שכל שלה הפסיקו רגל ראשון שפגע בו תחלה אין רגל מפסיקו כפי הסברה הנזכרת למעלה. כ"כ הרמב"ן (שם) ליישב דברי רבינו. ומ"מ כתב שאין דבריו נראין שאין הפרש בין ר"ה לשמיני של חג שנמנה שבעה ואע"פ שזה מכלל הרגל וזה אינו רגל אלו אין לנו בגמרא שיהא מניין זה תהיה נגדל ולא רגל אלא או שנתלה הדבר במי שיש לו תשלומין שבעה או שנאמר שכל המפסיקין עולין כמימריה דרב פפא דאמר אפילו ר"ה וכו'ן וכו'ן לאוסוף רבינא אפילו שמיני של חג ש"מ דכל המפסיקין נמנין שבעה ליומם עכ"ל :

דבי נשיאה יום א' לפני עזרת ועזרת הרי כאן ארבעה עשר יום ואמר רבינא הילכך יום א' לפני החג וחג ושמיני שלו הרי כאן אחד ועשרים יום : ה הקובר את מתו וכו'. שם (ט) : צרייתא פלוגתא דתנאי ופסק ככאז שאלו דאמר מותר לגלגל אחר הרגל ומותבין עליה והא לן תנן שמונה קא סבר אבא שאלו מקלח היום ככולו ויום שביעי עולה לו לכאן ולכאן אמר רבינא בר שילא הלכה כאבא שאלו ומודים חכמים לכאז שאלו כשחל שמיני שלו להיות בשבת בערב הרגל שמוחר לגלגל בערב שבת. והא דאמרין מותר לגלגל בערב הרגל היינו מנעוד יום אחר חפלת המנחה קודם שקיעת החמה. וכן נהגו : ואם על אביו ועל אמו וכו'. דלא מן במתניתין (ט) : אלא בטלה ממנה גזרת שבעה ובעטלה ממנו גזירת שלשים אבל מה שחקנו מפני כבוד אביו ואמו לא בטלה :

ו חל ששי שלו בערב הרגל וכו'. שם (ט) : אמר רב הונא זריה דרב יהושע הכל מודים שחל שלישי שלו להיות בערב הרגל שאסור ברח"ה עד הערב. והאי עד הערב היינו עד הלילה עד ועד ככלל. ולא נחת רבינו לפרש אס רח"ה זו בחמת או זמון שכבר ביאר בהלכות י"ט (פ"א ה"ו) הרח"ה המותרת ואי זו היא אסורה. וי"מ (טהמ"י) האי עד הערב דהכא דומיא דעד הערב דאמרין לעיל (ה"ה), והטעם כיון שהוא קרוב להנחת הרגל ועמדו המנחמין מאלו כבר נלמד אבילותו ומותר לרחוץ. ודעת רש"י דעת רבינו. וקשה לי אמאי נקט שלישי הל"ל ששי דהוי רבותא טפי. וי"ל דמשלישי ואילן קאמר דראשון ושני לא לריכא ליה דשביעא דמורה אבא שאלו דשני ימים הראשונים הם עיקר ימי האבלות ולא אמרין בהו מקלח היום ככולו :

לחם משנה

ד ושמיני של חג רגל אחד הרי כ"א. הקשה הר"ש ז"ל בפסקיו (פ"י) : במה נמי יבטל ממנו שמיני עזרת גזרת שלשים ותיכף שאני החס שלא נהג כלל דין שלשים א"ע שגיהוון ותספורת אסורים במועד מ"מ מטעם אבילות מיהא לא נאסר. וקשה על זה מה שאמרנו (ט) : גבי צביא דקברו ברגל כי קא מצעיא לי לענין שלשים דקא נהגה מנות שלשים ברגל, ולדברי הר"ש ז"ל מטעם רגל איתסר גיהוון ותספורת ולא מטעם אבילות. מיהו לזה י"ל דלענין דעולה למנין שלשים אהני הך טעמא כיון דיש בו דיני שלשים אע"פ שלא יהיה מטעם אבילות עולה אבל לענין הפסקה שפסיק הרגל הנצא אחריו לא. אך קשה מ"ש הרמב"ן ז"ל בספר המלחמות (כ) : על ההיא צביא ז"ל כי קא מצעיא לי לענין שלשים דקא נוהג מנות שלשים ברגל לענין תספורת וכנסו כבחול וא"ת שאין אבילות חל עליו אף הוא נוהג בהו והלא מדין הרגל לובש הוא כלים מגוהיית לבנים וחדשים ויטול לפורניו בגנוסקט"ר ושמת בשמחת מרעות ואם בא ממדינת הים ומצית השביה ושאר דרכים שמתו חכמים וכו'. וא"כ אף כתב הר"ש ז"ל דלא הוי מטעם אבילות הא אהני טעמא דאבילות לנצא ממדינת הים ולכל הני שכתב הרמב"ן ז"ל. וי"ל דפליג הר"ש ז"ל על ההיא דינא על הרמב"ן ז"ל וסובר דלא נאסר אלא דבדרים שאסורים מתורת רגל וכו"כ הטור בסי' שצ"ט א"ג. ככתב דברי הרמב"ן שהבאתי ומדברי א"ח"ה הר"ש ז"ל [יראה] שאינו אסור כלל ממורת אבילות אלא בדברים האסורים לו מתורת רגל. אבל מ"מ קשה על הרמב"ן ז"ל אף יתכן קושיה הר"ש ז"ל דלדידיה הרי נוהג בגזירת שלשים ואין מירון לקושיא ההיא אלא כמו שמירצה הר"ש ז"ל וכן (הר"ן) [הני"ן] ז"ל בפירושו ההלכות (במתי יט). ועוד דרבינו ירוחם נתיב כ"ח ח"ג חירצה קך לדעת הרמב"ן ז"ל עלמו ע"ש והוא תימה וז"ע :

ה הקובר את מתו שבעת ימים קודם רגל וכו'. שם (ט) : אפילו תנאי בחל יום שביעי בערב הרגל ואיפסיקא הלכתא בגמרא כאבא שאלו דאמר מנות שבעה מנטלת גזירת שלשים כלומר שאם חל יום שביעי שלו בערב הרגל בטלה ממנו גזרת שלשים דמקלח היום ככולו ויום ז' עולה לכאן ולכאן : ומ"ש ואם על אביו ואמו הוא מתאבל וכו' עד שישלח פרע או עד שיגיערו בו חביריו כ"כ הר"ש (פ"מ) וכן דעת ס"מ (ה' אבולת דרמ"ו ע"ב) שר' אהא דתניא (כ) : דעל אביו ואמו אינו נכנס לבית המשתה עד י"ב חדש מכאן למדנו דדבר שאינו תלוי בשבעה ושלשים אין רגל מפסיק וכן פוסק בירושלמי (פ"ה) עכ"ל :

ו חל ששי שלו בערב הרגל וכו'. שם (ט) : אמר רב הונא זריה דרב יהושע הכל מודים שאם חל ששי שלו להיות ערב הרגל שאסור ברח"ה עד הערב וכתבו הר"ף והרא"ש (פ"ו) וה"ה אפילו יום ששי ס"מ (ה' אבולת דרמ"ו ע"ב) שר' אהא דתניא (כ) : דעל אביו ואמו אינו נכנס לבית המשתה עד י"ב חדש מכאן למדנו דדבר שאינו תלוי בשבעה ושלשים אין רגל מפסיק וכן פוסק בירושלמי (פ"ה) עכ"ל :

מגדל עזו

הוא רגל פ"ע ואע"פ שהוא תשלומין דראשון ולפיכך אס מה יום א' לפני ר"ה מנין יום אחד כשבעה ור"ה כשבעה הרי כאן י"ד יום ושבעה דחול עד ויה"כ ויה"כ כשבעה הרי כ"ח מונה שני ימים אחר ויה"כ לתשלוש גזרת שלשים ודיו. ורבינו הגדול הרמב"ן האריך בזה בחומת האדם (דין שו"ט) בראיות ברורות. ומ"מ דברי ר"מ ז"ל הם מסתמך מפי חכמים ואם שיש חולקים בדברים שתיקם כולם דברי אלהים חיים : ג"כ. לאחר החג כו' עד כמו שיבארנו. הל' פ' אלו מגלחין והביאור בזה הפרק (ה"ח) :

הגהות הרמ"ך

ה"ח. ואם על אביו ועל אמו מתאבל וכו' ואין הרגלים מפסיקין דבר זה. רוב הגאונים לא סבירא להו דמשויין תלוק בין אביו ואמו לשאר מחים דכחולן אמרין ח' ימים לפני הרגל בטלה ממנו גזרת שלשים ומפסחי ירוש' (מ"ק) פ"ג

הג"ה

ה"ה. ואם על אביו כו' אינו מגלה כו'. ע"י חוס' [במ"ק] כ"ב ב' ד"ה עד כו' : (ש"ט) ק"י וא"ח"ם תקמ"ח פ"ט ס"ק י"ט).
 ה"ו. חל ששי שלו בערב הרגל ואצ"ל ה' או ג'. שם י"ט ב' הכל מודים, ומכאן נה"ג ל"ד שלישי דהוא הדיו שאר ימות לרב משנינו וכו' דהיינו ששלוש

שפסיק ר"ה גזירת שבעה שפסיק יום הכפורים גזירת שלשים והשיבו כי מאחר ששם הרגל הראשון שפגע בו אינו מפסיק שהיה לנו לומר יום אחד לפני ר"ה חשיב כשבעה ויום ר"ה התחלת שלשים יפסיקו ואינו מפסיק גם שם הרגל הנצא אחריו ופוגע בו שנית אינו מפסיק. אבל הרמב"ד ז"ל סובר כנה"ג ועומדים עומדים גדולים חוקים בשעמו מפשטו כי ר"ה ויה"כ כרגלים דעיקר שמעתין רזין לומר שטולין חוקים שבעה ימים לא שנה ר"ה ולא שנה ויה"כ ולא שנה סוכות ולא [שנא] חג עזרת האילל

הגהות הרמ"ך

ה"ח. ואם על אביו כו' אינו מגלה כו'. ע"י חוס' [במ"ק] כ"ב ב' ד"ה עד כו' : (ש"ט) ק"י וא"ח"ם תקמ"ח פ"ט ס"ק י"ט).
 ה"ו. חל ששי שלו בערב הרגל ואצ"ל ה' או ג'. שם י"ט ב' הכל מודים, ומכאן נה"ג ל"ד שלישי דהוא הדיו שאר ימות לרב משנינו וכו' דהיינו ששלוש

ז חל שביעי שלו להיות וכו'. שם (יז): תנא האבל וכו' מותר בגילוח האז אבל היכי דמי וכו' לא לריבא שחל שביעי שלו להיות שבת ערב הרגל ומנא ברה סבר לה כחבא שאול דאמר מקאת היום ככולו ויום שבעה עולה לכאן ולכאן וכיון דשבת הוה אנוס הוא :

ח הקובר את מתו בתוך הרגל וכו'. שם (כ): תניא רגל עולה לו למנין שלשים כילד קברו בתחלה הרגל מונה שבעה אחר הרגל וכו' ורגל עולה לו כי אחא רבין א"ר יוחנן אפילו קברו ברגל. ונראה מדברי רבינו דלפי דברים שזכרנו אינו מנהג לפי שהוא גורם צפרק אלו מנגלחין (כד) אביו אשכחיה לרב יוסף דלפנים היה סודרא ארשייה ואילו אחי לזותיה א"ל לא סבר לה מר אין צללות בשבת א"ל הכי א"ר יוחנן דברים שזכרנו נוהג. ומשמע דוקא בשבת אבל צנומה אינו נוהג כלל. ועומא רבה איכא דשבת שעולה למנין האבלות דין הוא שיהיה נוהג דברים שזכרנו אבל הרגל פוסק ואינו עולה ולפיכך אינו נוהג בהם אצלנות כלל. ויש חולקים משום דגרסי לא סבר לה מר אין אבילות צנומה. והכי משמע דברים כחובות (ד) :

ט המקומות שעושין שני ימים וכו'. אילו רבינו לשיטתיה שכתב למעלה (פ"ה) דאבלות יום ראשון מיה"ט ושאר הימים מדבריהם ולפיכך אינו נוהג בו אצלנות כיון שאינו יום ראשון אבל עולה לו מן המנין :

אלא גזירת שבעה בלבד. ואינו [ה] מותר לרחוץ ולסוך ולא לעשות מלאכה עד שיכנס יום טוב, ויום טוב מפסיק שאר השבעה, ולאחר יום טוב משלים שלשים מיום המיתה ואסור בהן בכל החמשה דברים : ז חל שביעי שלו להיות בערב הרגל והרי הוא שבת בטלה ממנו גזירת [ו] שלשים ומותר [ו] לגלח בתוך המועד שהרי אנוס היה ואי אפשר לו לגלח בשבת. וכן מגלח אחר עצרת או אחר ראש השנה ויום הכפורים שהרי בטלה גזירת שלשים : מי שחל שביעי שלו להיות בערב הרגל ולא גלח המועד שהרי בטלה גזירת שלשים ויש לו לגלח בכל עת שירצה : ח הקובר את מתו בתוך הרגל לא חלה עליו אבילות כלל. ואינו [ח] נוהג אבילות ברגל, אלא לאחר הרגל מתחיל למנות שבעה ונוהג בהן כל דברי אבילות. ומונה שלשים מיום הקבורה ונוהג בשאר השלשים בכל גזירת שלשים : ט המקומות שעושין

מ"ט דאכתי לא שלם אבילות ידידי אלף רגל הוא מפסיק ליה אבילות הילכך אין מותר לרחוץ עד (ע"ב) [דעל] הרגל וק"ל כותיה ע"כ : ומ"ט רבינו ולאחר י"ט משלים מיום המיתה ואסור בהם בכל חמשה דברים הם גזירות הנוהגים בשלשים [ועל פ"ו ה"ג] : ז חל שביעי שלו להיות בערב הרגל והרי הוא שבת וכו'. שם (יז): אמתניי דללו מנגלחין צנומה תנא האבל מותר בגילוח היכי דמי אילימא שחל כחבא שאול בערב הרגל איצטרי ליה לגלוהי בערב הרגל אלף שחל שמיני שלו בשבת ערב הרגל איצטרי ליה לגלוהי בע"ש לא לריבא שחל שביעי שלו להיות שבת ערב הרגל וסבר לה כחבא שאול דאמר מקאת היום ככולו ויום ז' עולה לכאן ולכאן וכיון דשבת הוה אנוס וכו' אהל שביעי שלו בערב הרגל והרי הוא שבת קאי ופסוטו הוא : ח הקובר את מתו בתוך הרגל לא חלה עליו אבילות כלל ואינו נוהג אבילות ברגל. ככר נחבצר צפרק זה (ה"ג) : ומה שכתב ומונה שלשים מיום הקבורה וכו' מנוהג דברייתא פסק אלו מנגלחין (כ) :

ט המקומות שעושין שני ימים טובים וכו'. כן פסק הרי"ף שם (פ"ה א' ק"ז) וכן פסקו הרמב"ן (ד"ן שו"ט) והרא"ש (פ"ג) ששם בה"ג (ה' אבל ד"ב ע"ג) :

לחם משנה

ח ונוהג בהן כל דברי אבילות. תמה הרב ז"ל צ"ל צ"ל שם (פ"ה א' ק"ז) על הרי"ף ורבינו ז"ל למה לא כתבו דמלאכתו נעשית ע"י אחרים וכו' כסיפא דברייתא (י"ט). וכבר תמה ה"ר רחיה הלוי ז"ל בפספ

הגהות מיימוניות

[ה] אמר הרב הוגא הכל מודים כשחל שלשי שלו בערב הרגל שאסור נרחישה עד ערב (י"ט) ולא אמרינן האב מקאת היום ככולו משום דלפטר ליה לרחוץ לאורחא. וכן כתב בה"ג (ה"ל א"ב) ככל דברי רבינו המחנה, עד הערב עד דלעיל וכו' ולא דוקא שלשי אלא אפילו חדא שעתא ואפילו שיתא יומי הכל דין אחד להן. וכן פ"ט"ש עד הערב עד הלילה וירחוק צנון או יתחין עד חול המועד וירחוק צנומן. וכן מלא מורי רבינו (ה' שמתח סי' ה) בחוספות ריב"ס שכתב לפני ריב"א. וכן דעמדו מנחמים מאללו וכלה רבנן. ובתשובות [הו] נראייה סי' תתמ"א ע"י פקא וע"י כתוב רבינו שמואל הלוי עמד מאצלנותו ערב יו"ט מבעוד יום ולא התפללו שם מנחה מפני שיו"ט מפסיק וכשם שרוחץ מבעוד יום כך עומד מאצלנותו מבעוד יום וכן העיד מפי הגאון אביו רבי יצחק הלוי. וכן דעת רש"י (שם ע"י מק"ו) והחמיר רחיה לערב אחר תפלת המנחה וכן היה נוהג רבינו יוחל הלוי. וכן מנא מורי רבינו ש"י (שם פ"ט י"ז) שכתב רבינו שמואל שאסור נרחישה עד הערב, סמוך לחשיכה ירחין בין צנומן בין צנון דהאי עד הערב ליכא לפרושי עד יו"ט דהא אשכחן דברייתא דלעיל (י"ב) דמותר לגלח ערב הרגל וה"ה רחיה תמין ולא דענא אמאי פירש בקונטרס ולערב רוחץ צנון ועוד דקתם רחיה איה אלא צנומן ע"כ [ו] רבינו שמואל. וס"ה"מ (דמ"ו רע"ב) כתב שר"ל ב"ר אב"ד רב דבבלי המחירין סמוך לחשיכה מדיקאמר אסור נרחישה עד הערב ואינו אומר עד הלילה וכן ה"ר יוסף דון גנדיט. וכתב מורי רבינו ש"י (שם) אחרי שרבותינו העכורים לעיל אסורים עד הלילה כיון להחמיר ואפשרי העולם נהגו להתיר ע"כ : [ו] אבל שחל יום שלשים שלו בשבת מותר לרחוץ בערב שבת יום כ"ט לכבוד שבת אבל לא לפרק שלו לאחר שבת דמי להיא דמודים חכמים לחבא שאול כשחל שמיני שלו בשבת בערב הרגל ומותר לגלח ערב שבת כיון דאנוס הוא (י"ז) כ"ש דברי שאחר שבעה דשריא ואינו אלא מנהג בעלמא ואינו לא מדברי

שנויי נוסחאות

ה"ו. ואינו מותר לרחוץ. נטור (פי' שטן) לא לגלח ולא לרחוץ, ועי' נ"ב הטור. מיום המיתה. פחד יצחק מ"ט אצלנות (מד' כתב דמיונות אלו ע"ס"ה) דאצלנות מחמת מיום הקבורה [לחבר] סמימא בעלנין כמנוהג בפ"ה ה"ב וכו' וה"ה, וכן להלן ה"ה וה"ט כתב רבינו "מיום הקבורה". בהגמ"י [ה] (ש"י פ"י), ובתשובות פתור כ"ה בלח"מ וכו' וכו' בהגמ"י ובתשובה כתב וכו' ה"ה. מי שחל שביעי שלו להיות בערב הרגל ולא גלח אצ"פ שאסור לגלח במועד מותר לגלח לאחר המועד שהרי בטלה גזירת שלשים כ"ה בפ"ה וכו' מוה"ס. דפוסת"י [שה"י לכס"מ] ליהא כ"ו כ"י בגלג דלוג הדומות. ה"ה. בהגמ"י [ט] (ש"י ה), אשחר. דפוסין נטעות אמו. ועהגמ"י פ"ח סוף אות ג.

מקורות וצינונים

עד שיכנס יו"ט ש"ע שם פ"ה. משלים שלשים נכחו ו' ימי אבילות ו' ימי הרגל ונותר לנהוג ע"י יום (מהריב"ל ח"ג סי' ג). בהגמ"י [ה], ולא ידענא אמאי פירש בקונטרס ע"י או"י קמ"ב ה"ל אבילות סי' תלה מה שפ"י. בכס"מ, אין מותר לרחוץ וכו' ע"י או"י סי' תתמ"א ד"ה ואם (רע"ד-ה) :

ה"ה. ש"ע סי' שט"ב. בהגמ"י [ו], אבל וכו' מותר לרחוץ בע"ש רמ"א סס"י ת, וכו' ב"י שם דהיינו למנהגם שלא לרחוץ כל י' יום, ולדין אסור דק חוץ ל' ועי' דברי משה סס"י מ וכו' שפ"א רמ"א וכו' שם : ה"ה. ש"ע או"י סי' תתמ"א פ"ה וי"ד סי' שט"ב. ואינו נוהג אבילות ברגל ע"י או"י סי' תתמ"א ד"ה והי. ומונה שלשים מיום הקבורה ע"י ע"י שם וס"ק ד דשמעי עליה נחשב דק יום א' ולא תמי לגלועי ה"ד דשם תמי האבילות שעה קודם הרגל, ועי' נקוד"ס שם, ונכ"י נא"ח שם שבת דנחשו ה"ה. מנא סי' קפ"ה מנו כה"ט, ועי' הגמ"י קושט' הוב' כ"ד סי' שט"ב ד"ה ובתו הגהות. בלח"מ, אחר הרגל וכו' קילר כאן, ובתמ"א כ"י אחר הרגל ומלאכתו נעשית ע"י אחרים וכו' : ה"ה. ש"ע או"י סי' תתמ"א פ"ה וי"ד סי' שט"ב. המקומות שעושין ב' ימים טובים וכו' עולה ע"י כ"ה שט"ב אס ככלל זה גם כ"ה שט"ב ב' ימים בכל המקומות (ק"ה"ט פ"ה ה"ה). ע"ש ונכ"ד"ו ה"י ובס' המפתח. שביארנו ה"ה.

בהגמ"י [ט], וכן פסקו שאר הגאונים ר"ה נה"ל רי"ן גילוח ח"ב ע"י נ, גאון מנגלח כ"י הפדסם סי' נ"ב :

ה"ה. בהגמ"י [ו], ברחישה שאחר ז' כו' בעלמא. כמ"ש י"ט ז' אבל כיון [שמעמו מנתמין מאללו מותר נרחישה] כו' : (שפ"א ק"ב). ה"ה. ואינו נוהג אבילות ברגל. [עין נהג"א לעיל ה"ג] :

ה"ה. המקומות שעושין שני ימים טובים וכו'. בה"ג והג"ה ה"ה"ש [פ"ג ס"ג] וכל הפוסקים ללא עדיף משנת אצ"פ שאינו נוהג עולה והטעם כתב בה"ג דשבת ח"פ שנאמר בו עונג לא נאמר בו שמחה ע"ש : (א"ח תקמ"ח סי' ס"ק ב').

הג"ה

עד שיכנס יו"ט. כפרשי"ט שם ד"ה שאסור כו' והקשו חוס' שם מ"ט מיום השביעי דלמריין מקאת יום ככולו ומותר בגזירות שלשים ביום דלמריין מנגלח בערב הרגל ומיין ה"ה"ר ש"י רחיה דלפטר צנוה וכו' [ש"ע] מותר לכנס ולא כו' : בהגמ"י [ה], רב"ן כו' אחר תפלת המנחה כו'. כפירוש ד"ל"ד עד הערב אלא עד אחר תפלת כו' : (ליקוט) עומ' [ס"ט] י"ט ז' ד"ה שאסור והרי"ט כו', ומ"ט כ"ג א' ד"ה ואמר וריב"א כו' ומיהו כו' (ע"כ) : (א"ח תקמ"ח סי' ס"ק ב' כ"כ"ב וי"ד ש"ע ס"ק י"א).